

СЕКЦІЯ 3 - АНАЛІЗ І ОПТИМІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

ГАРМАШ С.В., ст. викл. каф. ОПтаУП НТУ «ХПІ»

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК РУШІВНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, СУСПІЛЬСТВА І КРАЇНИ В ЦІЛОМУ

Якщо перефразувати відоме висловлювання «Жити у суспільстві і бути вільним від суспільства не можна» [1] відносно до реалій сьогодення, то можна сказати, що жити у Європі і бути на узбіччі інтеграційних процесів – нонсенс! Але, на великий жаль, Україні це стало притаманним: менеджмент країни вдається до широкого анонсування наміру реформування усіх сфер життя суспільства, а європейська спільнота анонсує свій намір впровадити безвізовий режим для українців, але далі наміру з обох сторін справа не йде.

Вочевидь, що за кожною дією стоять певні сили з певними інтересами, а вже наскільки збігається векторна направленість цих інтересів буде залежати вдалим чи навпаки буде втілення цих зусиль. На цьому етапі безперечним рушійним або руйнівним фактором виступає людський капітал, який можна розглядати на різних ієрархічних рівнях. І це особливо проявляється у наш швидкоплинний час трансформаційних перетворень, коли цей самий час можливо або згаяти, або використати з максимальною віддачею не тільки для збагачення можновладців, які цинічно використовують держресурс у власних цілях, а й для розвитку країни.

Слід зазначити, що в умовах глобалізації світової економіки, вільного руху капіталу, пересування трудових ресурсів, розвитку високих технологій та загострення конкуренції саме людський капітал є головним інтенсивним фактором конкурентних переваг країн, що здійснюють у нього значні інвестиції, залучаючи висококваліфікованих спеціалістів - креативний потенціал синергетичного розвитку країни, створюють для них відповідні умови життя та праці.

Отже, «... людський капітал – це інтенсивний синтетичний і складний продуктивний фактор розвитку економіки та суспільства, який включає в себе креативні трудові ресурси, інноваційну систему, високопродуктивні накопичені знання, системи забезпечення професійною інформацією, інструменти інтелектуальної та організованої праці, якість життя та інтелектуальної діяльності, які забезпечують ефективне функціонування людського капіталу. Іншими словами, людський капітал – це креативні професіонали, інтелект, знання, якісна і високопродуктивна праця, висока якість життя» [2].

Хотілося б звернути особливу увагу на досвід колишніх радянських республік, які, не маючи ані корисних копалин, ані високоприбуткового виробництва, побачили своє майбутнє у технологіях, інноваційності, відкритості, тобто у розвитку на майбутнє! Наприклад, на сьогодні 7 % ВВП Естонії приходить на ІТ-галузь [3]. І влада країни робить багато для того, щоб розвивати ІТ-галузь. Передова і прозора система надання держпослуг з рівними правами для всіх; підтримка підприємництва на державному рівні; система оподаткування, приваблива для ведення бізнесу; верховенство закону для всіх приваблює у країну найбільш цінний та перспективний як у розумовому, так і у віковому контексті людський капітал зовні. Все це працює на естонську ідею бути привабливою технологічною країною, яка заробляє гроші на високоприбуткових продуктах, а не експлуатує природні копалини країни, перетворюючись на сировинний та сільськогосподарський придаток зони сторонніх інтересів.

Безумовно, в Україні ще залишилися кваліфіковані кадри, але на сьогодні спостерігається суттєвий відтік саме цього сегменту людського капіталу з нашої країни, а відсутність комплексного підходу для перетворення кадрового потенціалу у технологічні бізнес-проекти не надає імпульсу розвитку ані суспільству, ані країні в цілому.

Список літератури: 1. Ленин В. И. Партийная организация и партийная литература // Электронный доступ: http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_wingwords/877/%D0%96%D0%B8%D1%82%D1%8C 2. Корчагин Ю.А. Человеческий капитал – интенсивный социально-экономический фактор развития личности, экономики, общества и государственности. Доклад в ВШЭ // Электронный доступ: <http://www.lerc.ru/?part=articles&art=3&page=35> 3. Глущенко Н. Почему в Эстонии хорошо: большое технологическое чудо одной из самых маленьких стран Европы // Электронный доступ: <http://ain.ua/special/work-in-estonia-why-is-it-good/>